

Knihu o baťovskej architektúre pokrstili poklepkaním topánkou

Septembrové oslavy 75. narodenín mesta Partizánskeho sa blížia. Predchádzajú im rôzne tematické aktivity a podujatia. Jedným z nich bol v piatok 7. júna 2013 krst knihy Baťovská architektúra na Slovensku. Slávnostný akt doplnili prednášky lektora a autora knihy Tomáša Haviara a prezentácia projektu Juraja Šušku.

Baťovská architektúra na Slovensku je názov publikácie, ktorá významne súvisí s mestom Partizánske. Jej autorom je slovenský architekt Tomáš Haviar a do života sa ju rozhodol uviesť v Mestskej knižnici v Partizánskom. „Knižka vznikla ako výsledok niekoľkoročného bádania v archívoch, v teréne, medzi pamätníkmi a zbieraním dokumentov o stavebnej činnosti firmy Baťa na Slovensku,“ uviedol Tomáš Haviar. Krstným otcom bol primátor Jozef Božik, ktorý výtlačok symbolicky poklepkal topánkou. Prínosom knihy je podľa jej autora priblíženie novej myšlienky, ktorá súvisí so stavebnou činnosťou firmy Baťa. Ide o to, že väčšina oficiálnych výskumných prác sa vyhýbala spracovaniu baťovskej architektúry v období po druhej svetovej vojne približne do roku 1950. Jej špecifiká odhaľuje práve publikácia Tomáša Haviara. „Zaujímavým zistením je, že stavebný rozsah a druhová pestrosť bola veľmi výrazná. Aktivity firmy Baťa nemôžeme spájať len čisto s tunajším obuvníckym záväzkom, ale nájdeme ho po celom Slovensku a v rôznych formách,“ dodal autor.

Pojmom SHOEAST bola označená nielen druhá prednáška, ktorá obohatila piatkové popoludnie v knižnici, ale zároveň je to aj názov projektu dizajnéra Juraja Šušku. Mladý Partizánčan objasnil publiku význam anglického názvu. Čo sa teda skrýva pod spojením, ktoré sa dá voľne preložiť ako topánka z východu? „Československo zastávalo post priemyselne najvyspelejšej krajiny východného bloku a taktiež obuvnícky priemysel bol veľmi významný. Odtiaľ aj pochádza ten názov,“ objasnil mladý Partizánčan. Projekt má za úlohu zmapovať históriu obuvníckeho priemyslu v Československu v období od konca druhej svetovej vojny až po deväťdesiate roky. „Okrajovo sa zaoberá aj výskumom firmami východnej Európy, napr. v Poľsku, Maďarsku, bývalej Juhoslávii,“ dodal mladý dizajnér vo svojom výklade. Shoeast je súčasťou jeho dizertačnej práce, ktorú realizuje na Univerzite Tomáše Bati v Zlíne. Zameraná je viac-menej na dizajn obuvi. Piatkové popoludnie patrilo napokon aj prezentácii samotnej zbierky, ktorú zahŕňa do svojho výskumu. Ide o exponáty obuvi vyrobené v rôznych závodoch na našom území v rokoch 1945 až 1989. Cieľom zbierky je zhromaždiť čo najviac modelov obuvi a propagačných materiálov z tohto obdobia. Výstava je prístupná aj verejnosti, občania ju nájdu v priestoroch mestskej knižnice. Rady unikátnej zbierky môžu dokonca rozšíriť svojím príspevkom, či už starou obuvou, alebo plagátmi, kalendármi a ďalšími ilustračnými materiálmi. Po ukončení zbierky budú exponáty bezodplatne poskytnuté múzeám, len tak sa totiž zabezpečí ich uchovanie.

Krst knihy a prednášky boli organizované v rámci projektu „Zriadenie historického múzea v meste Partizánske“ realizované z Fondu mikroprojektov Operačného programu cezhraničnej spolupráce SR – ČR 2007-2013.

(TEMPO, č.24, ročník LXXIV.)